

Gelişmeyi Bekleyen Hazine: Dünyadan Örneklerle “Dilsel Parmak İzi” İncelemecisi Adli Dilbilim

The Treasure-Awaiting Development with Cases from the World: Forensic Linguistics as “Linguistic Fingerprint” Examiner

Reyyan AĞAOĞLU ÖZDEMİR^{*,**}

* (Doktora Öğrencisi), İstanbul Üniversitesi,
Dilbilimi Araştırmaları Programı, İstanbul Türkiye

** (Öğr. Gör.), Altınbaş Üniversitesi, Ortak Dersler
Bölümü, İstanbul, Türkiye

ORCID: R.A.Ö. 0000-0003-0725-5105

Sorumlu yazar/Corresponding author:
Reyyan AĞAOĞLU ÖZDEMİR,
İstanbul Üniversitesi, Dilbilimi Araştırmaları
Programı, İstanbul Türkiye; Altınbaş Üniversitesi,
Ortak Dersler Bölümü, İstanbul, Türkiye
E-posta: agaoglu.reyyan@gmail.com

Başvuru/Submitted: 02.02.2021

Revizyon Talebi/Revision Requested:
12.04.2021

Son Revizyon/Last Revision Received:
22.05.2021

Kabul/Accepted: 24.05.2021

Atıf/Citation: Agaoglu Ozdemir, R. (2021).
Gelişmeyi bekleyen hazine: Dünyadan
örneklerle “dilsel parmak izi” incelemecisi adli
dilbilim. *Dilbilim Dergisi - Journal of Linguistics*,
36, 47-55.
<https://doi.org/10.26650/jol.2021.873369>

ÖZ

Adli dilbilim, suçun yazılı ve sözlü deliller yolu ile incelenmesini sağlayan, söz konusu incelemeyi bir takım dilbilimsel analiz ve ölçüm yöntemi ile gerçekleştiren bir adli bilimler dalıdır. Adli dilbilim, ülkemiz sınırlarında henüz gelişmeyi bekleyen bir suç araştırma alanıdır ve alana dair atılacak her türlü adım, ülkemiz vatandaş haklarının korunması ve adaletin sağlanması için elzemdir. Doküman inceleme yöntemi kullanılarak yapılan bu çalışma, adli dilbilimin tanımını yaparak adli dilbilimcilerin gerçekleştirdiği analiz yöntemlerinin suç ve suç incelemesi kapsamında önemini ve değerini vurgulamak için kaleme alınmıştır. Çalışmada, adli dilbilimsel yöntemler kullanılarak aydınlatılan gerçek vaka örnekleri verilerek alanın önem ve gerekliliği gözler önüne serilmek istenmiştir.

Anahtar kelimeler: Adli Dilbilim, Dilbilimsel Analiz, Suç, Hukuk

ABSTRACT

Forensic linguistics, a sub-branch of forensic science, investigates crime through written and oral evidence by following certain linguistic analysis and measurement methods. Forensic linguistics is a crime-solving field that is yet to be improved within the boundaries of our country; moreover, each step concerning this field is essential to protect the rights of our citizens and ensure justice in our country. This study, which was conducted using the document review method, has been penned to emphasize the importance and value of analysis methods of forensic linguists in crime and crime-solving by introducing forensic linguistics. In this study, real cases enlightened through forensic linguistics methods are mentioned and exemplified to reveal the importance and necessity of the field.

Keywords: Forensic Linguistics, Linguistic Analysis, Crime, Law

EXTENDED ABSTRACT

Forensic science is a completely important field that investigates and enlightens a case described as “crime” by the law. It aims to understand and reveal the reasons for the crime, the way it occurred and its results, and to specify the victims and perpetrators of the crime. Therefore, at the very end, with several scientific disciplines used during the investigation, the field of forensic science becomes an important part of justice. Forensic science is a multidisciplinary field, which means that it creates an environment that combines the medical sciences, life sciences, and social sciences. Forensic linguistics is one of the most important and outstanding branches of forensic science, and it focuses on language and investigates crime through written and oral evidence. While doing this, forensic linguistics uses different linguistic analysis and measurement methods (Olsson, 2008).

This study aimed to underline the global importance and necessity of forensic linguistics. In this study the document review method was used and some extremely important cases that are clearly linked to forensic linguistics were mentioned in order to demonstrate how forensic linguistics is used for investigating a case and, more importantly, to show why forensic linguistics is necessary. As declared by European Court of Human Rights, contracting states have to make an effective investigation when one of the rights mentioned in European Convention on Human Rights is violated. This is why it is an obligation for a contracting state to use all types of searches and investigations to find and punish the violator (Bilge, 2014).

When the obligation of effective investigation is considered, it is well-understood that all the branches of forensic science are important, including forensic linguistics. An analysis made on DNA, investigation on ballistics, finger print, handwriting, and autopsy may be thought to involve the most prominent evidence (Lininger, 2005). For instance, any body fluid or skin and hair sample found in a crime scene may be considered as primal evidence, since a DNA profile can be constituted using them. These types of evidence are thought to be indisputably real and informative because of this DNA issue (Doğan-Alakoç, 2010). Although they may be indisputably real, there are also important examples, which indicate that they may misguide the investigators. One of these examples, as clearly stated by Sevil Atasoy (2013), is the autopsy of Münevver Karabulut whose tragic death left an enormously great mark on citizens of Turkey. However, the results of her autopsy became more tragic due to contamination during her autopsy, and this issue signifies the necessity and importance of different investigation methods, since it confirms that DNA, although seen as one of the primary evidence, may sometimes become confounding. This is why making an extensive investigation is compulsory, especially when criminal cases are present.

Therefore, more attention must be paid on forensic linguistics, since it is another investigation method for those dealing with a criminal case. In order to signify the necessity of forensic linguistics, this study provides different cases that highlight the usage of forensic linguistics. First, a study created by Sudjana ve Fitri (2013) was mentioned because of the way they

discussed the suicide letter written by a world-wide known soloist, guitarist, and song writer of the Nirvana, Kurt Cobain. Through their semantic analysis on this letter of Kurt Cobain, Sudjana ve Fitri (2013) indicated that the truth beneath Kurt Cobain's death is not murder but suicide. Second, in order to show how profiling is performed by forensic linguistics, a part of linguistic analysis explained by Tim Grant (2013) was shared in this study to demonstrate an example of profiling on a case regarding a married couple named Amanda and Christopher Birks. Lastly, the UNABOMBER case, another well-known case referred by Lerner (2014), was explained to add more examples of forensic linguistics analysis method. Taking all these cases together, it can be clearly declared that forensic linguistics is not only a part of linguistics but also a part of justice; and in this sense, it deserves more attention from not only our country, Turkey, but also from all nations of the world.

Giriş

Adli bilimler, kanunda ‘suç’ olarak tanımlanan bir olayın incelenmesini ve aydınlatılmasını hedefleyen; söz konusu suçun nedenlerini, nasıl gerçekleştiğini ve sonuçlarını ortaya dökerek fail ve mağdurların belirlenmesini, bu yolla adaletin yerini bulmasını sağlayan bir dizi bilimsel disiplinin birleşimi ile oluşan alandır. Adli bilimler alanı, doğası gereği multidisipliner bir özelliğe sahiptir; bu, tıp, sosyal bilimler ve fen bilimleri alanlarının bir araya gelerek suç ile ilgili çalışmalar yapması anlamına gelmektedir. Adli bilimler çatısı altında öne çıkmayı ve değer görmeyi bekleyen en değerli alanlardan biri ise, şüphesiz, adli dilbilimdir. Adli dilbilim, suçu yazılı ve sözlü kanıtlar ışığında inceleyen, yaptığı incelemeyi çeşitli dilbilimsel analiz ve ölçüm yöntemleri ile gerçekleştiren bir adli bilimler dalıdır (Olsson, 2008).

Kriminal incelemeler göz önünde bulundurulduğunda, DNA analizi, balistik incelemeler, parmak izi eşleşimi, yazı ve belge incelemesi ve otopsinin öne çıkan delil toplama yöntemleri olduğu düşünülebilir (Lininger, 2005). Örneğin, olay yerinden elde edilebilecek vücut sıvısı, deri döküntüsü, kıl örneği, DNA profillemesi oluşturulabilmesi açısından son derece önemlidir; zira elde edilecek olan bulgular yoruma gerek duyulmayan bir şekilde değerlendirilir (Doğan-Alakoç, 2010). Yoruma gerek duyulmayan şekilde gerçekleştirilecek olan değerlendirmenin bizi ‘somut’ ve ‘kesin’ sonuçlara götürmesi beklenebilir; oysa bu yöntemlerin kimi hatalı çıkarımlara sebep olma ihtimali de bulunmaktadır. Bu konuya ülkemiz gündemini çokça sarsan bir vakadan örnek vermek mümkündür. Prof. Dr. Sevil Atasoy, *Kusursuz Cinayet Yoktur* (2013) adlı eserinde hunharca katledilen Münevver Karabulut’un otopsisinden ve otopsi sonucunda elde edilen bulgular ışığında ortaya çıkan büyük sorunlardan bahsetmektedir. Münevver Karabulut’a uygulanan otopsi sonrasında mağdurun vücudunda failin yanı sıra başka bir kişinin daha sperm örneğine rastlanmıştır. Bir müddet sonra, bulunan ikinci spermin trafik kazası sırasında hayatını kaybetmiş olan, otopsi Münevver Karabulut’un otopsi ile aynı anda gerçekleşen ve Münevver Karabulut cinayeti ile hiçbir ilgisi olmayan bir erkeğin elbiselerinden taşındığı, yani otopsi sırasında kontaminasyon gerçekleştiği ortaya çıkmıştır. Böylesi bir vaka, kesin delil gözü ile bakılan DNA’nın ve otopsinin kimi zamanlarda güvenilir bir unsur olduğunu kanıtlar niteliktedir. Söz konusu vaka, delillerin toplanmasının, saklanması, incelenmesinin önemini gözler önüne sermektedir. Açıktır ki somut ve kesin delil mahiyetindeki inceleme yöntemleri de adaleti yanıtlanabilecek veriler ortaya koyabilir. Bu nedenle önemli olan, adli alanda yapılacak olan incelemelerin son derece özenli ve multidisipliner boyutta yapılması gerekliliğidir. Multidisipliner boyutta yapılacak olan inceleme, devletin etkin soruşturma yükümlülüğünün hayata geçmesi anlamına gelecektir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin taraf devletlere yüklediği yükümlülüklerden biri olan devletin etkin soruşturma yükümlülüğü, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde yer alan haklardan herhangi birinin ihlali söz konusu olduğunda doğar; böylesi bir durumda devlet, iç hukuk kapsamında gerçekleştirmesi gereken her türlü araştırma ve incelemeleri uygulayarak, hak ihlalini gerçekleştirenlerin ortaya çıkartılmasını ve cezalandırılmalarını sağlamakla

yükümlüdür (Bilge, 2014). Etkin soruşturma yükümlülüğü göz önünde bulundurulduğunda, devletin söz konusu araştırma ve incelemeleri eksiksiz bir şekilde yerine getirmesinin bir zorunluluk olduğu açıktır; bu nedenle ‘dilsel parmak izi’ saptaması yaparak dil yolu ile hak ihlali gerçekleştirenlerin tespit edilmesine destek olan adli dilbilimin yeri ve önemi oldukça büyüktür. Zira polisler ve suç araştırmacıları, iletişim içerisinde oldukları fail, mağdur veya tanık çok sesli konuştuğunda, olayla ilgili kimi önemli ayrıntılara değinmeyi atladığında ya da söz konusu olan suçla ilgili yalan ifade verdiğinde çoğunlukla verimli ve etkin çeviri yapamamakta veya konuşulanları doğru şekilde kayıtlara geçirememektedir (Sudjana ve Fitri, 2013). Adli dilbilim, suç ile ilişkilendirilmiş her türlü metnin analizini yaparak, dilin fail, mağdur ve tanık yolu ile kullanımını araştırmaktadır. Analiz süreci, dilbilgisi, sesbilgisi, sesbilim, biçimbilim, anlabilim, edimbilim, söylem analizi gibi pek çok dilbilimsel analiz yönteminin bir araya getirilmesi ile oluşur.

Adli Dilbilim

John Olsson, *Forensic Linguistics* (2008) adlı eserinde, adli dilbilimin tarihçesine değinir. Olsson, adli dilbilimin ortaya çıkış serüvenini açıklarken, adli dilbilimin kullandığı ‘yazar kimliği tespiti’ yönteminin Eski Yunan’a dayandığını ifade eder; zira birbirini intihal ile suçlayan Eski Yunan oyun yazarlarından beri, yazar kimliği tespiti çalışmaları, çalışmacıları çokça düşünmeye sevk eden ve bu nedenle zihinleri yoran bir süreç olmuştur. Lakin yazar tespiti çalışmalarının tarih sahnesinde birçok örneğine denk gelirse de, bu örneklerin adli dilbilim çatısı altında incelenmiş olduğunu ifade etmek doğru olmayacaktır çünkü adli dilbilim teriminin ortaya çıkışı 1968’e kadar gerçekleşmemiştir.

1968 yılında, Dilbilim Profesörü Jan Svartvik, Timothy John Evans adlı kişinin polise verdiği ifadelerin analizini gerçekleştirmiş ve ‘adli dilbilim’ terimi buradan doğmuştur. Okuma yazması olmayan Timothy John Evans’ın 1949 yılında polis merkezine giderek karısını öldürdüğüne dair yaptığı itiraf ve bu itirafı takip eden bir dizi olay, adli dilbilimin ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Svartvik, 1968). Svartvik’in kriminal incelemelere yeni bir perspektif kazandırdığına inandığı ve *The Evans Statements: A Case For Forensic Linguistics* (1968) adlı çalışmasında değindiği olayı řu şekilde özetleyebiliriz: Evans, polis merkezinde dört farklı ifade vermiş ve olay örgüsünü her bir ifadesinde farklı yansıtmıştır. Olay yerinde gerçekleştirilen incelemeler neticesinde Timothy Evans’ın karısı ve kızına ait cesetlere rastlanamamış olsa da Evans’ın itirafı ve elde edilen bulgular, Evans’ın ‘su götürmez bir biçimde’ suçlu bulunmasına neden olmuş ve Evans idama mahkûm edilmiştir. Timothy John Evans’ın idamından üç yıl sonra, Evans’ların komşusu John Reginald Halliday Christie’nin kaldığı kata taşınan yeni kiracı, gizlenmiş üç ceset olduğunu fark eder. John Reginald Halliday Christie, Timothy Evans’ın eşinin de içinde bulunduğu bir dizi cinayeti işlediğini itiraf eder, suçlu bulunur ve idam edilir. 18 Ekim 1966’da, Evans’ın idam edilmesinden tam on altı yıl sonra, incelemeler, Evans’ın karısını ve kızını öldürmüş olma ihtimalinin düşük olduğunu, verdiği ifadelerdeki farklılıkların polisin

kendisine uygulayabileceği şiddetten korktuğu için hikâyesini kurgulamasından dolayı ortaya çıkmış olabileceğini açıklar; bu, geç kalınmış bir özürden başkası değildir. Svartvik, Timothy John Evans’ın iki farklı polis merkezinde verdiği toplam 4861 sözcükten oluşan dört ifadeyi dilbilimsel açıdan incelemiştir ve bu inceleme, adli dilbilimin doğuşu olarak kabul edilmektedir.

‘Dilsel Parmak İzi’ Kapsamında Adli Dilbilim

‘Dilsel parmak izi’ (*İng. Linguistic Fingerprint*), her bireyin kendine has bir ‘dilsel parmak izi’ bulunduğunu ve bireylerin dili farklı şekillerde kullanmasından dolayı, söz konusu farklılıkların tıpkı parmak izinde olduğu gibi ayırt edilebilir bir ölçüt olarak nitelendirilebileceğini savunmaktadır ve her ne kadar böylesi bir düşüncenin tehlikeli olabileceği düşünülse de (Olsson, 2008) Dilbilimci Sapir’in (1927) insanların kendilerini ifade ediş şekillerinin birbirinden farklı olduğunu belirttiği de unutulmamalıdır. Sapir’e göre, kullandığımız sözcükler değişkendir; kimimiz belli başlı sözcükleri kullanmayı çok severken, kimimiz bu sözcükleri hiçbir zaman kullanmayız ve kullandığımız sözcüklerin değişkenlik göstermesinin temel nedenini sosyal normlara bağlamamız mümkündür; zira kimi sözcükleri sevdiğimiz için kullanıyor olabileceken, kimilerini kullanmak bizi korkuttuğu ya da rahatsız ettiği için kullanmamayı tercih ediyor olabiliriz. Bu pencereden bakıldığında, sözcüklerin kullanımında sosyal ve kişisel unsurların öne çıktığını ifade edebiliriz. Bireysel dil kullanımına değinen Hockett, Louwerson ve Coulthard adlı dilbilimciler, meseleye kendi perspektiflerinden bakarak farklı yorumlar getirmiş olsalar da, her üç çalışmacının yorumlarını birleştirerek bireysel dil kullanımına neden olan faktörlerin ‘kişisel tercih’ ve ‘alışkanlık’ olguları olduğunu ifade etmek yanlış olmayacaktır (Larner, 2014). Larner, *Forensic Authorship Analysis and the World Wide Web* (2014) adlı eserinde bir adli dilbilimcinin görevinin işte tam bu noktada yattığını ifade eder; adli dilbilimci, bireysel dil kullanım özelliklerinden en belirgin olanı bularak bir grup yazar arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya çıkarmaya çalışır. Bir konuşmacının sözcük içerisinde kullandığı herhangi bir sözcüğü tercihe bağlayabilirken, sözcük sonunda bulunan kimi sesleri seslendirmemesini alışkanlık olarak değerlendirilebiliriz. Lakin tercih edilenin alışkanlığa dönmesi olasıdır; buna en iyi örnek, yeni bir coğrafyaya taşınan bir birey üzerinden verilebilir. Taşınan birey, yaşadığı bölgeye adapte olabilmek için bölgenin lehçesine ait sözcükler seçecektir ve zaman içerisinde seçtiği bu sözcüklerin kullanımı daha doğal ve hızlı bir hâle dönüşür. Bu nedenle, sözcüklerin bireysel kullanım özelliği taşıdığını, yazar kimliği tespitinde önemli bir rol oynadığını söyleyebiliriz.

Dünyadan Örneklerle Adli Dilbilimsel Vakalar

Adli dilbilim alanının önemini ve değerini gözler önüne sermek ve çalışma alanları hakkında daha detaylı bilgi verebilmek için dünya genelinde meydana gelmiş ve dilbilimsel analiz yolu ile incelenmiş birkaç vakaya değinmek yerinde olacaktır. Bu bağlamda verilebilecek ilk örnek, dünyaca ünlü Nirvana grubunun solist, gitarist ve söz yazarı Kurt Cobain’in ölümü ile ilgilidir. Cobain, 8 Nisan 1994’te Seattle’daki evinde ölü olarak bulunmuştur. Olay yerinde yapılan incelemeler,

maktulün bir silah yardımıyla intihar ettiğini göstermiştir ve toplanan deliller ışığında, Cobain'in ölümü intihar olarak kayıtlara geçmiştir. Lakin bu vaka halen şüpheli karşılanmaktadır; zira çoğu kişiye göre, Kurt Cobain'in ölümü intihar değil, cinayettir. Sudjana ve Fitri (2013), Kurt Cobain'in kimilerine göre şüpheli görülen bu ölümünü olay mahallinde bulunan ve dilbilimsel kanıt niteliği taşıyan intihar mektubu ışığında incelemiş ve yaptıkları anlambilimsel çalışma neticesinde, söz konusu ölümün intihar olma olasılığının son derece yüksek olduğu kanaatine varmışlardır. Anlambilim çalışmaları, sözcük, sözcük grubu, cümle ya da metin içerisinde anlam bulmaya odaklanmaktadır. Adli dilbilim, yazınsal ve sözel bağlamda karşılaşılan sözcük, sözcük grubu, cümle ve metinlerdeki anlam karmaşasını gidermek için anlambilim çalışmalarını gerçekleştirmektedir (McMenamin, 2002'den akt. Sudjana ve Fitri, 2013). Sudjana ve Fitri'ye göre, Cobain'in intihar notunda bulunan pek çok olumsuz anlam taşıyan ifade, maktulün ruhsal durumunu açıklar niteliktedir. Maktul, ağır bir depresyon geçirmektedir ve depresyon geçiren bir bireyin kendini öldürmesi sıklıkla karşılaşılan bir durumdur.

Adli dilbilimin değerini ve önemini gözler önüne serebilecek bir başka vakaya ise Tim Grant'in (2013) çalışmasında değinilmiştir. Söz konusu vaka, Christopher Birks ve eşi Amanda Birks ile ilgilidir. 17 Ocak 2009 tarihinde, Birks'lerin evinde yangın çıktığı ihbarı yapılır ve olay yerine gelen itfaiyeciler, Christopher Birks'ün yangın sırasında eve girdiğini, alt katlarda uyumakta olan çocuklarını kurtardığını, fakat karısının çatı katında kısıp kalmış olduğundan dolayı yangın sebebiyle yukarı çıkamadığını öğrenir. İtfaiyeciler, Amanda'nın yanmış bedenini bulurlar; dikkat çeken bir olgu ise yangın başladığı anda Amanda'nın kaçmak için hiçbir şey yapmaya çalışmamış gibi görünmesidir. Yapılan incelemeler, Amanda'nın yanmış bedenine yapışan kumaş kalıntılarının gündelik kıyafetlere uygun olduğunu, yani Amanda'nın üstünü değiştirmedeğini ve daha ilginç, ölüm anında yaşıyor olma ihtimalinin düşük olduğunu göstermiştir; zira Amanda'nın ciğerlerinde karbon monoksit gazına rastlanmaz. Yapılan otopsi ve olay yeri incelemelerine, adli dilbilimsel analizler de eklenir ve Christopher Birks, eşini öldürmek ve çocuklarının hayatını tehlikeye atmak suçlarından yargılanarak suçlu bulunur.

Amanda Birks olayında gerçekleştirilen adli dilbilimsel analiz, maktulün telefonundan gönderilen SMS'lerin incelenmesi ile gerçekleştirilmiştir. Uzmanlar, öncelikle maktulün ve Christopher Birks'ün yazı stiline ait bir profilleme oluşturmuş ve oluşturulan profilleme sonucunda Amanda Birks'ün telefonundan gönderilen mesajların 17 Ocak 2009 tarihinde öğlen 12.07 itibarı ile telefon sahibine ait olmadığını, bu mesajların Christopher tarafından gönderilmiş olma olasılığının çok yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Adli dilbilimsel analizin nasıl gerçekleştirildiğini örnekleyebilmek için söz konusu profillemeden birkaç örnek vermek yerinde olacaktır. Amanda Birks, gönderdiği mesajların sonlarına 'öpücük' anlamına gelen 'XXX' ya da 'xxx' karakterlerini koymakta ve bu karakterlerin arasında hiç boşluk bırakmamaktadır. Oysa olayın gerçekleştiği tarihte öğleden sonra itibarı ile bu kullanım değişerek boşluk bırakılan 'X x' formunu alır. Ayrıca Amanda, mesajlarında, 'with' yapısını Christopher'ın kullandığı gibi ('wiv') kullanmamakta ve Christopher ise, örneğin, 'had' yapısını asla Amanda

gibi (‘ad’) yazmamaktadır. Bu ve buna benzer kullanımlar, adli dilbilimsel analizler yolu ile yazar tespitine imkân sağlamış ve adli dilbilim, suçun gizli kalmamasında yani adaletin yerini bulmasında ne denli önemli bir vazifesi olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır. Zira Amanda’nın yangından çok önce eşi Christopher tarafından öldürüldüğünü, Christopher’ın bu gerçeği ört bas edebilmek için Amanda’nın telefonundan mesajlar gönderdiğini ve maktulün bedenindeki son kanıtları da yok edebilmek için evlerinde yangın çıkardığını gözler önüne seren bir dizi olaylar silsilesinin somut gerçekliğe dökülmesi, vakada görev alan ve adli dilbilimsel analiz gerçekleştiren uzmanların çalışmaları sonucu vuku bulmuştur (Grant, 2013).

Adli dilbilimsel analiz yöntemi ile kimliği saptanan bir başka suçlu ise dünyaca ünlü Theodore Kaczynski’dir. Mayıs 1978’den Nisan 1995’e kadar gerçekleştirdiği bombalı saldırılar sonucu birçok kişinin ciddi şekilde yaralanmasına ve ölümüne sebebiyet veren Kaczynski (FBI’ın tanımladığı ismi ile UNABOMBER), delil yetersizliğinden bir türlü yakalanamamıştır (Larner, 2014). Kaczynski, Haziran 1995’te, *The New York Times*, *The Washington Post*, *Penthouse*, *Scientific American*’a basılması için *Sanayi Toplumu ve Geleceği (An Industrial Society and Its Future)* başlıklı bir manifesto göndermiş ve manifesto baştan sona basıldığı takdirde, bombalı saldırıları durduracağını ifade etmiştir. En sonunda, *The Washington Post*, manifestoyu basar ve Theodore Kaczynski’nin erkek kardeşi David ile David’in eşi Linda, gazetede okudukları manifestonun yazarının Theodore Kaczynski olabileceğinden şüphelenir. Dil yolu ile oluşturduğumuz her türlü yapının ‘dilsel parmak izi’ görevi gördüğü ve kişiden kişiye değişen farklılıkların bu şekilde ayırt edilebileceği düşüncesinin varlığı bilindiğinden (Olsson, 2008), David ve Linda’nın şüphesi, son derece mantıklı ve yerindedir. David, kardeşi Theodore’un bombalı suikastları gerçekleştiren UNABOMBER olduğu şüphesi ile Federal Soruşturma Bürosu (FBI) ile iletişime geçer ve analizcilere manifestonun dili ile karşılaştırılabilecekleri şüpheli Theodore Kaczynski tarafından üretildiği bilinen birçok metin verilir (Larner, 2014). Nisan 1996’da, delil mahiyetindeki metinlerin analizi yoluyla yazılan raporu dikkate alan yargıç, Theodore’un Montana’daki kulübesinin aranmasına izin verir ve FBI, kulübesinde tamamlanmış bir bomba ve çokça bomba parçası bulunan Theodore Kaczynski’yi tutuklar. Hiçbir delilin yakalayamadığı dünyaca ünlü bir suikastçının adli dilbilimsel analiz yoluyla yakalanmış olması, adli dilbilimin önemini açıkça sergilemektedir. Adli dilbilim, suçun dil yolu ile meydana çıkışının izlerini sürer ve suçluya ait bir profil oluşturur; bu profillemeye, dilsel parmak izinin tanınması ile mümkündür. Coulthard’a göre, bir yazarın seçimleri sonucu ortaya çıkan birleşim, inanılan aksine çok daha özel, tanılayıcı ve kişiye özgüdür (Coulthard, 2004’ten akt. Larner, 2014).

Sonuç

Ceza muhakemesi, ortaya çıkan somut olayın herhangi bir soru işareti oluşmadan delillerle ispatını amaçlar. Bir fiilin Türkiye Cumhuriyeti yasalarında tanımlanan bir suç olup olmadığını kanıtlayan verilerin hepsi, delildir (Karabulut, Karapazarlıoğlu ve Tosun, 2015). Delillerin sağlanma, muhafaza edilme, incelenme ve raporlanma süreçleri, derinlemesine bir soruşturmanın

gerekliğidir. Suç olgusu, içinde, mağdur ve fail figürlerini barındırır; failin mağdura ait hakkı nasıl ve ne şekilde gasp ettiğini bulmak delillerle mümkündür. Bu noktada önemli olan tek unsurun deliller olmadığı herkesçe aşikârdır. Delilin uygunluğu kadar, yorumlanıp raporlanması da önemli bir aşamayı ifade etmektedir; zira doğru yorumlanarak raporlanan bir delil, adaletin yerini bulmasındaki tek koşuldur.

Bilindiği gibi, şüpheden sanık yararlanır; bu nedenle, ceza hukukunda şüphenin en aza indirilmesi, hatta yok edilmesi en önemli ilkedir. İşte bu noktada, multidisipliner çalışma prensibi ile adli bilimler alanı karşımıza çıkar. Adli bilimlerin çatısı altında nefes alan her kol, gerçeğin izini sürer ve adaletin hizmetindedir. Bu kollardan biri olan adli dilbilim, dilin gerek yazılı, gerekse sözlü kullanımını ‘adli’ alanda incelemekte ve gerçekleştirdiği analiz yöntemleri ile saptanan herhangi başka bir delilin yorumlayamadığı ya da kanıtlayamadığı somut gerçekliği ortaya çıkarabilmektedir. Bu nedenle, ülkemiz çatısı altında adli dilbilim çalışmalarının gelişmesi, hem devletin etkin soruşturma yükümlülüğü açısından, hem de adli alanın ilerlemesi açısından hayati bir öneme sahiptir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynakça/References

- Atasoy, S. (2013). *Kusursuz Cinayet Yoktur, Kusursuza Yakın Olanlar Vardır*. Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş., 5. Baskı, 224-225.
- Bilge, B. (2014). AİHM İçtihatları Bağlamında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 2, 368-369.
- Doğan-Alakoç, Y. (2010). Adli Bilimlerde DNA Analizleri, *Ankara Üniversitesi Dikimevi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 2, 2.
- Grant, T. (2013). TXT 4N6: Method, consistency, and distinctiveness in the analysis of SMS text messages. *21 J. L. & Pol'y.* Çevrimiçi: <https://brooklynworks.brooklaw.edu/jlp/vol21/iss2/9>, 467-494.
- Larner, S. (2014). *Forensic Authorship Analysis and The World Wide Web*. Palgrave Macmillian, 2-4.
- Lininger, T. (2005). *The Promise and Shortcomings of Forensic Linguistics, Creating Language Crimes: How Law Enforcement Uses (and Misuses) Language*. Cornell Law Review, 92 (No: 4), 833-864.
- Olsson, J. (2008). *Forensic Linguistics: Second Edition*. Continuum International Publishing Group, 4 - 25.
- Sapir, E. (1927). Speech as a Personality Trait. *American Journal of Sociology*, Vol: 32, No: 6, 892-893.
- Sudjana, E.T.S., Fitri, N. (2013). Kurt Cobain's Suicide Note Case: Forensic Linguistic Profiling Analysis. *International Journal of Criminology and Sociological Theory*, Vol: 6, No: 4, 217-227.
- Svartvik, J. (1968). The Evans Statements: A Case For Forensic Linguistics. *Gothenburg Studies in English*, 1-29.

